Urząd Miejski w Żywcu
34-300 Żywiec, Rynek 2
sekretariat@zywiec.pl
tel.: 33 4754200

08.10.2020

Samorządy o projekcie ustawy antysuszowej: wymaga zasadniczych zmian i innego trybu

Projekt ustawy dotyczący inwestycji w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy znalazł się pod lupą samorządów lokalnych z województwa śląskiego. W przyjętym przez Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów stanowisku w tej sprawie pojawiło się kilka istotnych zastrzeżeń. Dotyczą one zwłaszcza ograniczenia wpływu samorządów na lokalne planowanie i zagospodarowanie przestrzenne. Odnoszą się też do przekazywania gminom i powiatom kolejnych, dodatkowych obowiązków, przy jednoczesnym braku środków finansowych na ich realizowanie.

Samorządy lokalne od dłuższego czasu podejmują działania, które zwiększają retencję wody i przeciwdziałają coraz częściej występującemu zjawisku suszy. O tym, jakie dokładnie inicjatywy realizują gminy i powiaty w naszym województwie, Śląski Związek Gmin i Powiatów informował w ramach wakacyjnej akcji „Złap wodę! I podaj dalej”.

- *Z uwagą zapoznaliśmy się z projektem niewątpliwie potrzebnej ustawy dotyczącej inwestycji w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy. Niestety kilka zasadniczych rozwiązań oceniamy krytycznie* – mówi Piotr Kuczera, Przewodniczący Związku, Prezydent Rybnika.

W tej sprawie wypowiedział się Zarząd Związku w przyjętym 2 października stanowisku. W pierwszej jego części samorządowcy negatywnie opiniują sam **sposób przygotowania projektu ustawy.** Zwracają uwagę, że formułowanie przepisów związanych z tak złożonymi, długoletnimi i angażującymi wiele podmiotów przedsięwzięciami w formie specustawy, a więc w trybie nadzwyczajnym i poza obowiązującym systemem prawnym, nie jest właściwe. Dlatego w swoim stanowisku Związek postuluje uregulowanie tych kwestii poprzez kompleksową i przemyślaną naprawę obecnego stanu prawnego.

Proponowane zmiany ograniczają samorządność w planowaniu przestrzennym

Związek w przyjętym stanowisku odnosi się między innymi do zmian, które wprowadzą projektowane przepisy w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a więc m.in. „specjalnego trybu uzyskiwania pozwolenia na realizację inwestycji związanych z przeciwdziałaniem skutkom suszy”. W opinii samorządowców rozwiązanie, które polega na wydawaniu przez wojewodę decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy, **pozbawia samorządy lokalne** # □ □ □□□ □□□ □ □□□ □□□□□□□□□□ □□ jakiegokolwiek **wpływu na jej kształt i lokalizację**. W takiej sytuacji projektowane przepisy mówią, że jednostka samorządu terytorialnego może wydać tylko niewiążącą - dla organu wydającego decyzję - opinię. Co więcej zastrzeżenie budzi sam tryb przygotowania wniosku o wydanie decyzji, który w świetle proponowanych przepisów będzie przyspieszony. W praktyce może zakończyć się popełnianiem błędów w dokumentacji, które będą miały długofalowe skutki.

- *Takie rozwiązanie ogranicza samorządność w zakresie planowania przestrzennego i burzy*

Urząd Miejski w Żywcu
34-300 Żywiec, Rynek 2
sekretariat@zywiec.pl
tel.: 33 4754200

dotychczasowy ład prawny w tej dziedzinie. Stawia też pod ***znakiem zapytania realny wpływ obywateli*** *na tego typu inwestycje oraz ochronę ich interesów* – mówi Anna Grygierek, Burmistrz Strumienia, członek Zarządu Związku.

Zarząd Związku w swoim stanowisku wskazuje też, że **projekt ustawy wstrzymuje trwające już procedury opracowania projektów Studium i planów miejscowych**. Zakłada on bowiem wyłączenie stosowania ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do spraw związanych z przygotowaniem inwestycji w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy. Jednocześnie projektowane przepisy zakładają, że decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy, jest wiążąca dla właściwych organów przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- *W ten sposób gminy tracą realny wpływ na zagospodarowanie swoich terenów* – podsumowuje Anna Grygierek.

Nadzór nad spółkami wodnymi i nie tylko ponownie na barkach gmin

Na liście zarzutów pod adresem tzw. ustawy antysuszowej znalazł się też przepis, który zakłada **przekazanie gminom nadzoru nad spółkami wodnymi** # □ □□□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ przyznanie im nadzoru nad urządzeniami melioracji wodnych oraz powierzenie im obowiązku naliczania i poboru opłat za korzystanie z wód. Poza tymi obowiązkami projektowana regulacja przewiduje jeszcze inne zadania, które będą musiały wykonywać samorządy. Już dziś wiadomo, że zarówno od strony kadrowej, jak i finansowej będzie to przekraczało możliwości wielu jednostek.

Samorządowcy dodają, że terminy wskazane w projekcie ustawy na dokonanie czynności związanych z procesem zatwierdzenia wykazów prac utrzymaniowych po stronie gmin, są bardzo krótkie # □ □□ □□□ 7 dni).

Potrzeba prefinansowania i uproszczenia ustalania opłaty „retencyjnej”

Projektowana ustawa nie wskazuje kosztów jej wdrożenia, ani mechanizmów, które zapewniłyby prefinansowanie ponoszonych przez gminy nakładów finansowych związanych z realizowaniem nowych zadań.

- *Realizowanie nowych zadań w takich okolicznościach będzie problemem zwłaszcza dla* ***gmin wiejskich i miejsko-wiejskich****, które nie posiadają odpowiednich zasobów kadrowych, technicznych oraz finansowych* – podkreśla Anna Grygierek, Burmistrz Strumienia.

Brak źródeł finansowania obowiązków, które nakłada na samorządy projektowana regulacja, może pogłębić zauważalny w ostatnich latach deficyt w budżetach gmin i powiatów

W przyjętym stanowisku Zarząd Związku postuluje również **uproszczenie zasad ustalania opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej**. Postulat ten odnosi się zarówno do stanu obecnego, jak i stanu, który będzie obowiązywał po wejściu w życie projektowanej ustawy. Przedstawicielom samorządów lokalnych zależy przede wszystkim na uproszczeniu procedury ustalania poziomu ilości retencjonowanej wody, co mogłoby się przełożyć na obniżenie wysokości stawki jednostkowej opłaty.

- *Proponujemy rozważenie wprowadzenia opłaty ryczałtowej oraz jednolitego schematu obliczania wysokości stawki opłaty* – mówi Mariusz Dyka, Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa w Starostwie Powiatowym w Gliwicach, Przewodniczący Grupy roboczej odpowiedzialnej m.in. za opiniowanie przepisów związanych z prawem wodnym, powstałej w ramach

Urząd Miejski w Żywcu
34-300 Żywiec, Rynek 2
sekretariat@zywiec.pl
tel.: 33 4754200

struktur Związku.

Specyfika terenów „górniczych" została pominięta

Samorządowcy zwracają uwagę, że projektowane przepisy powinny uwzględnić specyfikę terenów, na których jest lub była prowadzona eksploatacja górnicza # □ □ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ podziemna# □ □ □□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□ zabezpieczających stan stojących w nich wód, powinny być **traktowane jako zbiorniki retencyjne**.

- *Tam, gdzie powstanie takiego zbiornika jest pożądane,* ***przepisy powinny ułatwiać*** *przekształcanie terenów zdegradowanych w wyniku eksploatacji górniczej* – wyjaśnia Mariusz Dyka.

Z kolei część obszarów, na których prowadzi się lub prowadzono eksploatację górniczą, bezwzględnie powinna być odwadniana. Lokalizowanie na takich obszarach zbiorników retencyjnych może prowadzić do podniesienia się zwierciadła wody w gruncie. To z kolei skutkować będzie zawilgoceniem obiektów budowlanych i podtapianiem piwnic przez wody gruntowe. Ze względu na powyższe uwarunkowania inwestycje prowadzone na terenach „pogórniczych" powinny być realizowane w oparciu o nieco inne rozwiązania prawne i to też postuluje Zarząd Związku w swoim stanowisku.

całe stanowisko dostępne tutaj

ŚZGiP – jest największą regionalną organizacją samorządową w Polsce, zrzeszającą obecnie 141 jednostek samorządu terytorialnego z woj. śląskiego # □ □ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□ □ jego misją jest służba na rzecz dobra publicznego w województwie śląskim poprzez wspieranie społeczności i samorządów lokalnych (www.silesia.org.pl).